

**Συναξάρι τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Ἄνανιου, Μητροπολίτου
Λακεδαιμονίας, + 15 Ἀπριλίου.**

Ὁ Ἅγιος Ἱερομάρτυς Ἄνανίας ἐγεννήθηκε κατά τίς ἀρχές τοῦ 18ου αἰῶνος μ.Χ. ἀπό εὐγενεῖς καί εὐπορους γονεῖς. Ὁ πατέρας του, Θεοφίλης, ἦταν συγγενής τῶν Λαμπαρδαίων καί μητέρα του θυγατέρα τοῦ ἐκ Βυζικίου τῆς Γορτυνίας Συντύχου.

Ὁ Ἅγιος ἐσπούδασε στή σχολή τῆς Δημητσάνης καί ἀργότερα ἀναδείχθηκε Ἐπίσκοπος τῆς πατρίδος του. Τό Φεβρουάριο τοῦ ἔτους 1750 προήχθη σέ Μητροπολίτη Λακεδαιμονίας καί συνέγραψε, τό 1755, εἰδική πραγματεία περὶ Σπάρτης καί τῶν Μητροπολιτῶν αὐτῆς.

Διακρινόταν γιά τήν παιδεία, τίς ὑψηλές γνώσεις, τό σταθερό καί ἀκλόνητο τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ χαρακτήρος, γιά τήν ἀγαθότητα καί φιλανθρωπία του. Στούς μέν Ἕλληνες προξενοῦσε ἀπαραδειγμάτιστο σέβας, στούς δέ Τούρκους τρόμο καί ἐκπληξη. Γι' αὐτό καί ἀναδείχθηκε πρόεδρος ὄλων τῶν προεστώτων τοῦ Μοριᾶ, ἔχοντας συναδέλφους τόν Γιαννάκη Κρεββατᾶ, τόν Παν. Ζαῖμη καί τόν Παν. Μπενάκη. Ὅλοι τους ἐνίσχυναν τό ἐθνικό στοιχεῖο καί ὑπεράσπιζαν τούς κατά τόπους ἀρματολούς.

Κατά τόν ἱστορικό Μιχ. Οἰκονόμου ὁ Ἅγιος Ἄνανίας, ὅταν προήχθηκε σέ Μητροπολίτη, διετήρησε καί τήν Ἐπισκοπή Δημητσάνης καί αὐτήν τῆς Μεθώνης, στήν ὁποία ἐξελέγη Ἐπίσκοπος ὁ συγγενής του Ἄνθιμος Καράκαλος, καί ἀναδείχθηκε φιλελεύθερος, μεγαλεπήβολος καί τολμηρός.

Κατά τήν ἀνοιξη, τό καλοκαίρι καί μέρος τοῦ φθινοπώρου διέμενε στή Δημητσάνα, ὅπου ἔχτισε ὑδραγωγεῖο, ἐπαγίωσε τούς ἐτήσιους φόρους τῆς περιφημῆς σχολῆς τῆς μονῆς Φιλοσόφου καί ἀνοικοδόμησε στό Μιστρᾶ μεγαλοπρεπή Μητρόπολη.

Ὅμως ἰσχύς τοῦ Ἁγίου ἦταν πέρα τῶν ὁρίων τῆς Πελοποννήσου, διότι εἶχε ἰσχυρούς δεσμούς μέ τά Πατριαρχεῖα Ἀλεξανδρείας καί Ἱεροσολύμων, κατεῖχε δέ τότε τόν οἰκουμενικό θρόνο ὁ ἐκ Δημητσάνης Πατριάρχης Κύριλλος Εὐ ὁ Καράκαλος, φιλορῶσος καί ἐχθρός τῶν Λατίνων. Ὅταν ὁ Πατριάρχης Κύριλλος Ε' ἐξορίσθηκε, ἦλθε ἀπό τό Σινᾶ στή Δημητσάνα καί ἐκεῖ μέ τόν Ἅγιο Ἄνανία εὐαγγελιζόταν τήν ἀπελευθέρωση τοῦ Γένους καί ἴδρνε σχολεῖα.

Κατά τό ἔτος 1762 ὁ Ἅγιος ἀπεστάλη στήν Κωνσταντινούπολη, γιά νά παραστεῖ στό μέγα βεζίρη καί νά περιγράψει τίς συμφορές τῆς Πελοποννήσου. Ἔτσι κατόρθωσε νά διατηρηθεῖ ὁ τότε Μώρα-Βαλεσῆς ὡς προστάτης τῶν Χριστιανῶν. Ὁ διάδοχος ὁμως ἐκείνου, ὁ Χαμουζῆ πασᾶς,

ἀφοῦ ἐκάλεσε στήν Τρίπολη τούς τρεῖς προεστούς καί συνεργάτες τοῦ Ἁγίου, τούς ἀποκεφάλισε. Ἐσεβάσθηκε μόνο τόν Ἅγιο, πού ἦταν πανίσχυρος. Ἐκείνη τήν περίοδο μέ πρωτοβουλία τοῦ Ἁγίου ἐχτίσθηκε καί μεγάλο κτήριο γιά τή σχολή τῆς Δημητσάνης, στό ὁποῖο διέμεναν οἱ ἄποροι μαθητές πού συνέρρεαν ἐκεῖ ἀπό ὅλη τήν Πελοπόννησο.

Τότε ἄρχισαν νά κατέρχονται στήν Ἑλλάδα οἱ ἀπόστολοι τῆς Μεγάλης Αἰκατερίνης, καί μάλιστα ὁ φίλος τοῦ Ὁρλώφ Παπάζωλης, ὁ ὁποῖος τό ἔτος 1766 ἦλθε καί στή Μάνη μέ σκοπό νά ἐξεγείρει πρώτη τήν Πελοπόννησο. Στήν περίφημη συνέλευση, πού ἔγινε στήν Καλαμάτα, ἐκλήθηκε ἀπό τούς πρώτους καί ὁ Ἅγιος Ἀνανίας. Μέ τήν εὐλογία του καταρτίσθηκε τό λεγόμενο «συνυποσχετικόν» τῶν Πελοποννησίων, τό ὁποῖο μετέφερε στήν αὐτοκράτειρα ὁ Παπάζωλης.

Ὁ Ἅγιος Ἀνανίας, μετά ἀπό αὐτά, συνεννοήθηκε μέ τούς καπεταναίους καί ἀρματολούς τῆς Πελοποννήσου καί τῆς Μάνης, καθώς καί μέ τούς προύχοντες καί Ἀρχιερεῖς τῶν ἐπαρχιῶν καί τῶν τριῶν νησιῶν Ὑδρας, Σπετσῶν καί Ψαρῶν, γιά τήν ἀπελευθέρωση τῆς πατρίδος. Μέ φροντίδα δέ καί δαπάνη τοῦ Ἁγίου ἰδρύθηκαν στή Δημητσάνα καί δύο πυριτιδόμυλοι.

Ἡ κίνηση αὐτή προδόθηκε στόν Μώρα-Βαλεσῆ, στόν ὁποῖο καταγγέλθηκε ὅτι ὁ Ἅγιος συμμαχεῖ μέ τή Ρωσία γιά τήν ἀνατροπή τῆς Τουρκίας. Πολλοί ἐπρότειναν τότε στόν Ἅγιο τήν ἔνοπλη ἀντίσταση, ἀλλά αὐτός ἀντιπρότεινε νά πέσει μόνο ὁ ἴδιος θύμα, γιά νά μή καταλάβουν οἱ Τοῦρκοι τό σχεδιαζόμενο κίνημα. Ἐκοινώνησε τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων καί ἀμέσως ἐδέχθηκε τούς στρατιῶτες, οἱ ὁποῖοι τόν συνέλαβαν. Ὁ Ἅγιος Ἀνανίας ἐγονάτισε καί μέ ἀπίστευτη προθυμία ἐκάλεσε τό δῆμιο νά τόν πλήξει. Τό αἷμα πού ἀναπήδησε ἀπό τήν πληγωμένη καρδιά του ἔχρισε τήν παραστάδα τῆς μικρῆς πρὸς δυσμάς θύρας τῆς Μητροπόλεως Μιστρά.

Οἱ Τοῦρκοι ἔσυραν κατόπιν τό τίμιο λείψανο τοῦ Ἱερομάρτυρος στούς δρόμους καί τό ἄφησαν ἐπί τρεῖς μέρες ἄταφο. Μόλις οἱ Τοῦρκοι ἔφυγαν, οἱ Χριστιανοί τό περισυνέλεξαν καί τό ἐνταφίασαν μέ μεγαλοπρέπεια.